

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտերջագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported [CC BY-NC 3.0] license.

Դու կարող ես.

ստանձնել և տարածել նյութը ցանկացած մեդիայով կամ կրիչով
մեջբերել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

362,5

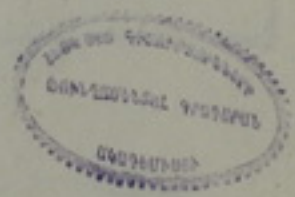
ՄԻԻԹԱՐԵԱՆ

“ԲԵՆԵԴԻԿՏՈՍ ԺԵ”

ՀԱՅ ՈՐՐԱՆՈՅԻՆ ՎՐԱՅ

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՔ

Կրթ
146

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ — ՎԵՆԵՏԻԿ

1921

Ն ա լ է ր

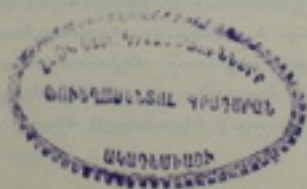
Լիզզոնի Գալուստ Կիւլպէնկեան

Հիմնարկութեան կողմէ

Հայկական ՍՍՌ Գիտութիւնների

Ակադեմիայի Մատենադարանին

1 9 6 6

Մ Ի Ի Թ Ա Ր Ե Ա Ն

“ Բ Ե Ն Ե Դ Ի Կ Տ Ո Ս Ժ Ե ,”

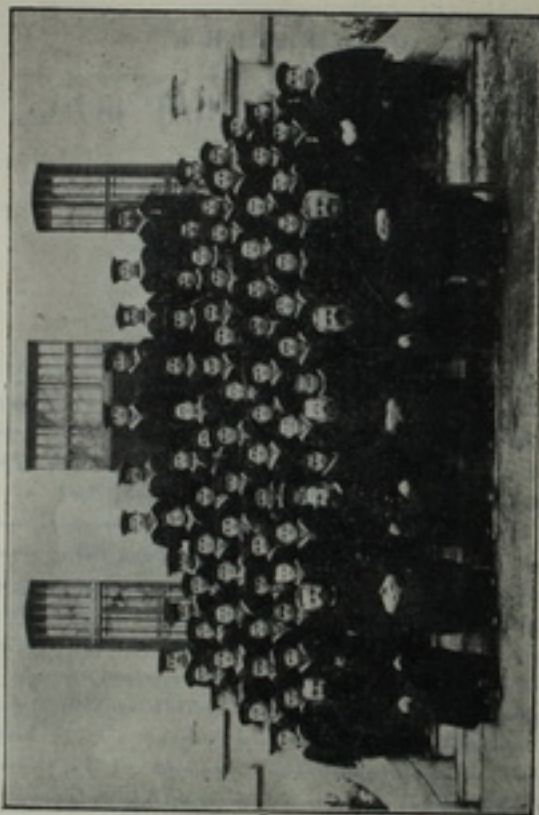
Հ Ա Յ Ո Ր Բ Ա Ն Ո Յ Ը

Ն Պ Ա Տ Ա Կ Ը

Վենետիկի Միսիթարեան Հայրերը բացած են Քաղկեդոնի մէջ Արբանոց մը, ուր շուրջ հարիւր հայ մանչ աղայք պատարագարուած են: Այս նուիրական զորմին մեծնարկելով Միսիթարեան Հայրերը ուրիշ նպատակ չեն ունեցած, եթէ ոչ իրենց նախկին սկզբունքները աւելի լայն շափով զործադրել: այսինքն՝ կրօնական, բարեգործական և ազգային զգացումներէ առաջնորդուած՝ անոնք կ'ուզեն ինձանկէ և կրթիկէ անտէր ու ազգաս հայ պատանիներ, որպիսիներ միշտ հիւրընկալած են իրենց վարժարաններուն մէջ մինչև հիմայ: Այսօր, ժամանակիս պաշտանքներուն համեմատ, անոնք որդեգրած են որբերու խումբ մը, և առաջադրած են ամէն զոհոյութիւն յանձն աննելով, տալ այդ զոբազոյ պատանիներուն բաւարար սնունդ մը, կրօնական և բարոյական առողջ սկզբունքներ, ազգային ընտիր դաստիարակութիւն, միջնակարգ վարժարանի մը ուսումները: Այսպէս անոնք կը յուսան պատրաստել առողջ, լուսամիտ և պարտանձնաւ ճայքազարացիներ: Այս նպատակին հասնելու համար Վենետիկի Միսիթարեան Միարանութիւնը սրամաղբած է ետիւր վարչապետներ, որոնք կը վարեն Արբանոցին վարչութիւնը, մատակարարութիւնը և զորոցը:

ՈՐԲԱՆՈՏԻՆ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ

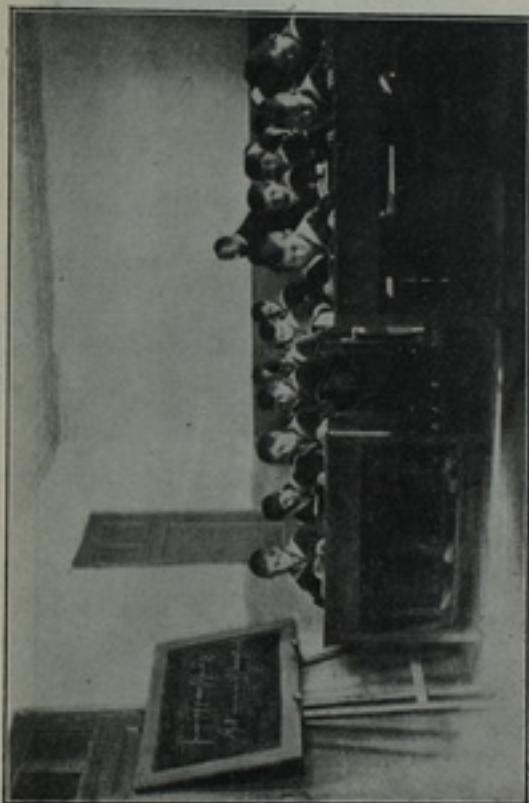
Այս բարենպաստակ հաստատութեան առաջին հիմնադիրն եղած է Պուլսոյ Առաքելական Եւսեբոսկ Մանս. Տոլչի, որ պա-

Իմպրովիզացիա

տերազմի շրջանին նախախնամական զեբ մ'ունեցաւ հայ ժողովուրդին առաւազանքները մեղմացնելու մէջ: Այս բարձրաստիճան և սիրուած եկեղեցականը 1918ին, զինադադարէն անմիջապէս վերջ, ժարդասիրական զազափարն ունեցաւ չարզերէ ազատուած

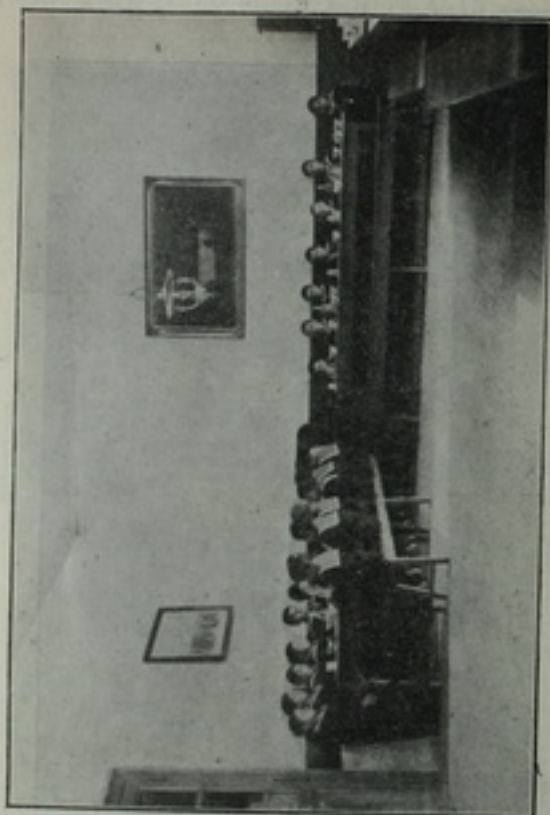
հայ մանչերու որբանոց մը բանալու, տալով նոր ապացոյց մ'ես իր հայասէր զգացումներուն: Յատուկ շէնքի մը շքոյութեան պատճառով, որբերը զանազան տեղեր պատասպարուեցան, ամենէն երկար կեցան Շիշի Petites Sœurs-երու օգուէտ շէնքին մէջ,

Սկրտարան

Իսկ ամենէն վերջ ազնուարար հիւրընկալուեցան կալաթա, աւստրիական Սէն Ժորժ վարժարանին մէկ յարկարածին մէջ: Կրկու տարիի շափ տեղոյ այս շէնքանին մէջ զանազան անձեր աշխատեցան որբերու վրայ. մասնաւոր յիշատակութեան ար-

ժանի են Անարատ Բզուժեան Հայ Գոյրերը, որոնք յոյժ գովելի գոհողութիւններով ամեն տեսակ խնամք տարին սղայոց վրայ:

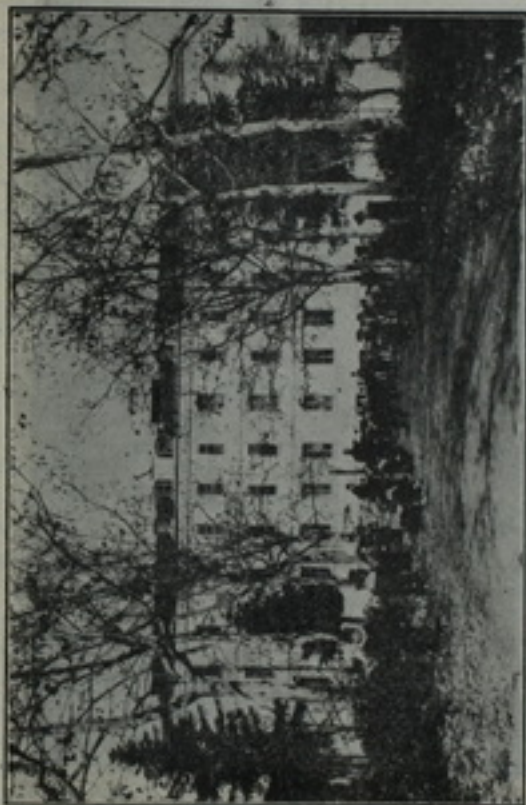
Ճարտարան

ՈՐԲԵՐԸ ՄԻԹԱՐԵԱՆ ՀԱՅՐԵՐՈՒՆ ԶԵՌԲԸ

Մոնս. Տուլչիի փափաքով և Հոովմի առաջարկութեամբ 1920 Նոյեմբեր 1Էն սկսեալ Միթիթ. Հայրերը ստանձնեցին յիշեալ Որբանոցին ամբողջական վարչութիւնը: Այս Հայրերը իրենց համար մեծ պատիւ համարեցին Մոնս. Տուլչիէն այնքան յաջող

կերպով արուած « ԲԵՆԵԿԻՏՈՍ ԺԷ. » անուանակոչութիւնը պահէլ Որբանոցին վրայ, որ միանգամայն կը վայելէ Քրանսական Դեպքանատան բարձր հովանաւորութիւնը:

Սրբազան Փաշանայապետ Բենեդիկտոս ԺԷ.ի մասնաւոր

Պարտէզ

հոգածութեամբ և առատամեծութեամբ Քաղկեդոնի մէջ վարձուեցաւ հակայ և օգտաւուն շէնք մը, ծովաճախաց և ընդարձակ պարտէզով: Միտիմարեան Հայրերն որբերուն հոգը առանձնելէն տաննեկեմը որ վերջ 95 մանուկներով փոխադրուեցան Մարմա-

բայի ասիական ափունքը իրենց նոր շէնքին մէջ, ուր ազայոց թիւը շուտով հարիւրն անցաւ: Առաքելական Այցելու Հ. Տէլփիւշի հոանդուն և անմնուէր ջանքերը՝ ըլլայ նոր շէնք մը գտնե-

Նեճաշատան

լու ըլլայ Արրանոցին սպրուաթի միջոցներ հայթայթելու համար, ամէն զովեաւէ վեր են:

Նոր շէնքը երկու անջատ մասերէ կազմուած է. մէկը յատկացուած է ննջարանի, ուր մարտի օդ և առատ լոյս անարգել մուտք ունին: Միւսին մէջ կան մատուռը, զատարան-

ներք, սեզանատունը, հիւանդանոցը և այլն: Մտաւոր անշուք է սակայն. միայն աշակերտաց համար շինուած են համեստ ազօթարաններ: Իսկ դասարաններուն մէջ զեւեղուած են նոր գրասեղաններ, բայց ուսումնական ուրիշ կարասիներու պէտքը զգալի է: Հիւանդանոցին մէջ Հայ կարմիր խաչը հաստատած է ութ անկողիննոց բաժին մը, ուր իր բժիշկները անձնուիրարար կը դարմանեն՝ եթէ աշակերտաց մէջ հիւանդներ գտնուին: Աշակերտաց ասոցջութեան մեծ խնամք կը տարուի, որուն մեծապէս կը ստատարեն տղէն և ջուրէն զատ, ստէպ լուսցումներ, խստապահանջ մաքրութիւն և բաւարար սնունդ մը: Մտուցի հիմը կը կազմէ հացը, որ առատ կը տրուի, զրկելէ ուզածնուն չափ: Արհեստաշին կը տրուի կաթ, իսկ կէտք և երեկոյ փոփոխակի կը տրուին այլազան պատրաստութիւններով լուրիւս, բրինձ, սոս, սլոտն, սիստո, զգման, ձկնեղէն, կաթնեղէն և բանջարեղէն: Տարապայման սղութեան համար՝ միւ բիշ անզամ կը մատակարարուի, իսկ պտուղ և անուշեղէն երբեմն երբեմն միայն կը տրուին:

ԳՍՏԻԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՒՍՈՒՄ

Առողջ դաստիարակութեան մը հիմը կրօնքն է: Մխիթարեան Հայրերն՝ իրենց ասանդակն սկզբունքներուն հաստատարման համար՝ կը ջանան աշակերտաց սրտին մէջ զննել կրօնքի զգացումը և զեւեղել անոնց մէջ ատարհնութեան սերմը: Աշակերտներն ամէն օր եռանդով կը կատարեն իրենց կրօնական պարտականութիւնները: Արողեալ օրերու մէջ իրենց կը տրուին յորդորներ և ընթացներ: Իննամբով իրենց կ'ուսանդուին կենցաղագիտութեան և բարոյականի այն բոլոր սկզբունքները, որոնք իրենց համար պաշարը պիտի կազմեն ապագայ ազատ կեանքի մը գանձան պայմաններուն մէջ:

Մխիթարեան վարչութեան տակ գանուող որբանոցը միւս որբանոցներէն կը գանազանուի թերեւ իր զերազանցօրէն ուսումնական և դաստիարակական նկարագրութիւնը: Իրբեւ հին զպրոցաձգարներ, Մխիթարեան Հայրերը շէին կրնար իրենց յանձնուած պատանիներու մտաւորական կրթութեան առաջնակարգ ուշադրութիւն մը չդարմնել: Ենորհիւ անոնց կազմակերպական ոգիին և թափած ջանքերուն՝ իրենց Հաստատութիւնը

աւելի զիշերօթիկ վարժարան մ'է ըսն թէ որքանոց իրենց սաները բարձր թուակ վճարող զիշերօթիկ աշակերտներն թերեւ իրենց զգեստին համեստութեամբ միայն կը տարբերին:

Աշակերտները երկու խումրի բաժնուած են. յառաջացած տարիք ունեցող սակաւաթիւ մասը բազաքին մէջ արհեստ սովորելու կը զրկուի: Այս արհեստաւոր աշակերտաց համար զիշերային զսարնթացք մը հաստատուած է: Իսկ թափած զրեթէ իննսունի շափ աշակերտներ բաժնուած են չորս կարգերու, որոնց կանոնաւոր ուսում կ'աւանդուի միջնակարգ վարժարաններու ծրագրի համեմատ, մասնաւոր ոյժ մը տալով հայերէն, անգլիերէն, ֆրանսերէն, իտալերէն լեզուներու և թուարանական նրազին: Բնականապէս հաւաքածոներ, զործիքներ, զաշնակ մը, զիւրեր և զպրօցական շուսագոյն պիտոյքներ աւելի պիտի զիւրացնէին աշակերտաց զարգացման զործը:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Սրբափ որ Սրբանոցին հող տանոցները ետանգով և բարի կամբով նուիրուած են իրենց զործին, բայց զժրագլղարար Սրբանոցին նրիթականը շատ փայլուն վիճակ մը շունի: Իր բովանդակ տկարութիւնը կը կայանայ եկամտափ հաստատուն ազրիրներու սակաւութեան մէջ: Մինչ իր ծախսերը զոցելու համար Սրբանոցը տարեկան առ նուագն 13,000 օսմ. սակոյ պէտք ունի, իր այժմեան հաստատուն եկամուտներն են

Վենետիկի Միթիթ. վանքէն	1200 օսմ. սակի
Էւրոպական բարեկործ. հաստատութենէ մը	2500
Պուլտոյ մէջ գանազան բարերարներէ	1000
	<hr/>
	4700

Ինչպէս յայտնի կը տեսնուի զեռ 8000 սակիէն աւելի պակաս մը կայ: Մինչև այսօր Սրբանոցը բնգունած է Ամերիկեան Կոլատատամատոյցէն մրի հաց և ամսական 150 սակոյ նպատա մը մինչև 1921 ապրիլին վերջը:

Որքանոցին վարչութիւնը կազմող Հայրերը կը վախեն թէ կարելի պիտի չըլլայ իրենց մեծնարկած գործը լաւ կերպով մինչև վերջը հասցնել եթէ, բարեբար անձեր նուիրատուութիւններով շաջակցին իրենց: Իրենք յանուն իրենց հարիւրէ աւելի որբերուն ջերմագին կոչ մը կ'ընեն բոլոր այն բարի հոգիներուն, որոնք անմեղ բայց դժբաղդ պատանկութեան մը տղնելու ազնիւ զգացումով ոգևորուած են. կոչ կ'ընեն այն գորովալի սիրտերուն, որոնք չեն կրնար անտարբեր մնալ անտէր մանուկներու պաղատանքին առջև: Ամէն երկիրներու հայրեր ու մայրեր, որոնք իրենց հարազատներուն վրայ զուրգուրանք մ'ունին, թող յիշեն թէ որբերը իրենց նման հայրերէ ու մայրերէ որդեգիր ձգուած են իրենց: Որբերուն համար տրուած լուսմաները պարտաւ հոգի վրայ ցանուած սերմեր են, որոնց արդիւնքը պիտի ըլլայ օտակ վաղուան ընկերութիւնը կրօնասէր, բարեկիրթ և ուսեալ երբ-տասարդութեամբ մը:

Օր՛նք՛ Աստուած բարբ քորերարները:

Կրթական
941

Հետաւոր անձինք կրնան նպատակներ դրելի՛ նկատելալ
նաւցենկունն.

P. Directeur de

l'Orphelinat des PP. Mékhitaristes

CADI-KEUY, Moda

CONSTANTINOPLE

Vicaire Général

des PP. Mékhitaristes

St. LAZARE, VENISE (Italie)

